

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 563 din 12.12.2012

Dosar nr: 373/2012

Petiția nr: 4104/09.08.2012

Petent: L V

Reclamat: Orașul Târgu-Frumos, prin primar

Obiect: Neacrodarea venitului minim garantat pentru că primește bursă de studiu de la o fundație romă. Domeniu: acces la servicii. Criteriu: categorie defavorizată.

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I.1. Numele și domiciliul petentului

I.1.1. L V

I.2. Numele și sediul reclamatului

I.2.1. Orașul Târgu-Frumos, .

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petentul prin adresele trimise către Avocatul Poporului arată că nu beneficiază de venitul minim garantat pentru că primește bursă de studiu de la o fundație romă.

III. Procedura de citare

3.1. În conformitate cu art. 20 alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000**, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Părțile au fost citate pentru 25.09.2012 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD).

3.3. La audierea din 25.09.2012 părțile nu s-au prezentat.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petenților

4.1.1. Avocatul Poporului - Biroul Teritorial Iași, prin petiția înregistrată la CNCD cu **nr. 4104/09.09.2012**, arată că petentul s-a adresat instituției pentru încălcarea dreptului la un nivel decent de trai. Considerând că se poate ridica problema discriminării Avocatul Poporului a trimis cauza petentului spre soluționare către CNCD. Prin **Adresa nr. 310/29.08.2012** Avocatul Poporului arată că prin **Dispoziția nr. 5/05.01.2012** reclamatul a respins cererea petentului de a i se acorda venitul minim garantat, reținând în mod incorect că bursa de studiu, primită de la Roma Education Fund, ar intra în categoria veniturilor realizate. Dispozițiile art. 8 alin. 1 din **Legea nr. 416/2001**, cu modificările ulterioare, face o diferență pe de o parte între bursele de studiu și bursele sociale, și bursele de merit pe de altă parte. Instituția Avocatul Poporului contată că *„suntem în prezența unei vătămări aduse dreptului legitim [...] de a beneficia de venitul minim garantat”*. În petiție se arată că reclamatul a formulat o adresă, înregistrată la Avocatul Poporului în care susține că *„studiile universitare nu sunt obligatorii, iar petentul își poate întregi sursa de venit din ocuparea unui loc de muncă”*.

4.1.2. Prin **Adresa nr. 310/04.09.2012**, înregistrată la CNCD cu **nr. 4271/06/09/2012**, Avocatul Poporului - Biroul Teritorial Iași a depus la dosar înscrisuri.

4.2. Susținerile reclamatului

4.2.1. Reclamatul, prin **Adresa nr. 27195/18/09/2012**, înregistrată la CNCD cu **nr. 4591/21/09/2012**, a depus la dosar punct de vedere prin care consideră că nu există un criteriu de discriminare, bursa primită de petent nu poate fi exceptată la luarea în considerare la stabilirea venitului net lunar al familiei. Depune la dosar înscrisuri.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Colegiul director constată că petentul a beneficiat de o bursă de studiu oferit de Roma Education Fund. Reclamatul a considerat că această bursă este bursă de merit, prin urmare intră în venitul familiei și nu a acordat venitul minim garantat. Și-a motivat fapta și prin afirmația *„studiile universitare nu sunt obligatorii, iar petentul își poate întregi sursa de venit din ocuparea unui loc de muncă”*. Avocatul Poporului a constatat că reclamatul nu a respectat legislația, a informat reclamatul, care nu s-a conformat ulterior acestei constatări. Astfel faptele pot fi considerate ca fiind continue.

5.2. **Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturilor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**) la art. 2 alin. 3 prevede: *„Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afară cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop sunt adecvate și necesare.”*

5.3. Astfel se poate considera ca fiind discriminare indirectă o diferențiere aparent neutră care crează un dezavantaj pe baza unui criteriu, atingând un drept fără o justificare obiectivă.

5.4. În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare

să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. Curtea a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

5.5. În hotărârea dată în cazul **Thlimmenos împotriva Greciei** din 6 aprilie 2000, Curtea a concluzionat că „dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”.

5.6. Conform constatării Avocatului Poporului, reclamatul a tratat identic două situații diferite: situația celor care primaesc burse de merit și situația celor care primesc bursă de studiu. Bursele de studiu se acordă pentru acoperirea cheluielilor de studiu și nu pentru întreținerea familiei. Această constatare a avut la bază art. 8 alin. 1 din **Legea nr. 416/2001**, cu modificările ulterioare, care prevede: „La stabilirea venitului net lunar al familiei sau, după caz, al persoanei singure se iau în considerare toate veniturile pe care membrii acesteia le-au realizat în luna anterioară depunerii cererii, inclusiv cele care provin din drepturi de asigurări sociale de stat, asigurări de șomaj, indemnizații, alocații și ajutoare cu caracter permanent, indiferent de bugetul din care se suportă, obligații legale de întreținere și alte creanțe legale, cu excepția alocației pentru susținerea familiei prevăzute de Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, cu modificările și completările ulterioare, a bugetului personal complementar prevăzut de Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a ajutoarelor de stat acordate în baza Ordonanței Guvernului nr. 14/2010 privind măsuri financiare pentru reglementarea ajutoarelor de stat acordate producătorilor agricoli, începând cu anul 2010, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 74/2010, cu completările ulterioare, a burselor de studiu și a burselor sociale, precum și a sprijinului financiar prevăzut de Hotărârea Guvernului nr. 1.488/2004 privind aprobarea criteriilor și a cuantumului sprijinului financiar ce se acordă elevilor în cadrul Programului național de protecție socială «Bani de liceu», cu modificările și completările ulterioare.”

5.7. Rezultă că situația diferită își are originea în prevederea legală, astfel tratamentul trebuia să fie diferit.

5.8. Colegiul director constată că această diferențiere, aparent neutră, dezavantajează persoanele aparținând categoriilor defavorizate. Art. 4 al **O.G. nr. 137/2000** definește categoria defavorizată ca fiind „acea categorie de persoane care fie se află pe o poziție de inegalitate în raport cu majoritatea cetățenilor datorită diferențelor identitare față de majoritate, fie se confruntă cu un comportament de respingere și marginalizare”.

5.9. Prin juresprudența sa CEDO a arătat că formulările de genul „veniturile se obțin prin muncă și nu prin solicitări de daune”, atunci când solicitanții de daune sunt romi, conțin aluzii la percepții stereotipice față de comunitatea de romi, prin urmare reprezintă discriminare (**Moldovan și alții nr. 2 împotriva României**, nr. 41138/98 și 64320/01, 12 iulie 2005).

5.10. Dreptul afectat este dreptul de a beneficia de venitul minim garantat.

5.11. Reclamatul nu a invocat o justificare obiectivă, considerând că bursa primită de petent este bursă de merit, deși, cum arată Avocatul Poporului, este bursă de studiu.

5.11. În concluzie, Colegiul director constată că sunt incidente prevederile art. 2 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**, fapta reclamatului reprezentând o practică aparent neutră care a dezavantajat petentul pe criteriul apartenenței la o categorie defavorizată, fără o justificare obiectivă.

5.12. Colegiul director constată că sunt incidente și prevederile art. 2 alin. 4 al **O.G. nr. 137/2000**, care stabilește: „Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale”. Reclamatul a avut un comportament activ care, prin efectele pe care le-a generat, a defavorizat în mod nejustificat petentul față de alte persoane care au beneficiat de venitul minim garantat.

5.13. Sunt incidente și prevederile art. 10 lit. h, conform căreia „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin: [...] h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități”. Reclamatul a refuzat petentului acordarea dreptului la venit minim garantat.

5.14. Curtea Europeană de Justiție arată că sancțiunile care se aplică în domeniul discriminării trebuie să fie eficiente, proporționale și să descurajeze discriminarea (**Cauza C-54/07, Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding împotriva Firma Feryn NV**).

5.15. Colegiul director constată că fapta de discriminare a avut un efect extrem de grav asupra petentului, fiind refuzate condițiile pentru un trai decent de către partea reclamată. Petentul a fost pus în situația de a analiza dacă își poate sau nu continua studiile în aceste condiții.

5.16. Având în vedere aceste aspecte, Colegiul director aplică sancțiunea de amendă contravențională în valoare de câte 2000 lei pentru reclamat, Orașul Târgu-Frumos, prin primar, conform art. 26 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**. Colegiul director constată că faptele suint continue. Chiar dacă între timp s-a schimbat persoana primarului, noul primar nu a remediat problema, în ciuda adreselor Avocatului Poporului. Prin punctul de vedere depus la dosar se poate observa că noul primar împărtășește în totalitate punctul de vedere exprimat de primarul anterior.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele prezentate în petiție reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 3 coroborat cu art. 2 alin. 4 și art. 10 lit. h al **O.G. nr. 137/2000**, republicată;
2. Sancționarea reclamatului cu amendă contravențională în valoare de 2000 lei, conform art. 26 alin. 1 al **O.G. nr. 137/2000**;
3. Clasarea dosarului;
4. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților, Avocatului Poporului, Avocatului Poporului – Biroul Teritorial Iași, Roma Education Fund și Direcției Generale a Finanțelor Publice Iași pentru plata amenzii.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: Amenda se va achita la Direcției Generale a Finanțelor Publice Iași, dovada plății se va trimite către CNCD în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii. În caz contrar CNCD va lua măsurile legale necesare.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI TEODORA – Membru

CAZACU IOANA LIANA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – Membru

VASILE VASILE-ALEXANDRU – Membru

Data redactării: 19.12.2012

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Red.: H.I.